N°. 284. 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is ƒ 26 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20 en die van het Bijblad alleen ƒ 16.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en [illegible].

VRIJDAG 30 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Staat en van Finantien maakt bekend, dat bij hem ontvangen zijn drie coupons, te zamen groot *zes gulden, drie en negentig cents*, door een onbekende, onder het postmerk Utrecht, van 27 dezer, tot voldoening van te min betaald successieregt, ingezonden.

's Gravenhage, den 29sten November 1860.

De Minister voornoemd,
VAN HALL.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Keizer Napoleon heeft bij een besluit van den 26sten dezer den generaal graaf de Flahault de la Billarderie, lid van den Senaat van Frankrijk, benoemd tot zijnen ambassadeur bij de Koningin van Engeland, ter vervanging van den heer de Persigny, welke tot minister van binnenlandsche zaken benoemd was. De heer de Flahault, een man van hooge jaren, is adjudant van Keizer Napoleon I en tijdens de regering van Koning Lodewijk Philips lang ambassadeur van Frankrijk bij het Weener hof geweest. Hij is met eene Engelsche vrouw van aanzien, de barones van Keith en Nairne, gehuwd, en zijne eenige dochter is de gemalin van den graaf van Shelbourne, den oudsten zoon van lord Lansdowne; uit dien hoofde zal zijne benoeming, naar men denkt, in Engeland welgevallig zijn. De nieuwe minister van finantien van Frankrijk, de heer de Forcade, heeft zich in zijne vroegere betrekking van directeur-generaal der in- en uitgaande regten en indirecte belastingen, als eenen voorstander van het handelsverdrag met Engeland en van eene vrijgevige handelsstaatkunde doen kennen. De heer de Persigny, de nieuwe minister van binnenlandsche zaken, heeft altijd aansluiting van Frankrijk aan Engeland en toenadering tot Engelands regeringsbeginselen voorgestaan. De keuze der nieuwe staatsdienaren in Frankrijk wordt alzoo als gunstig voor het Engelsch-Fransche bondgenootschap beschouwd.

— De officiele *Moniteur* berigt dat Keizer Napoleon eergisteren, Dingsdag, Parijs heeft verlaten om te Compiègne te gaan jagen, en dat Zijne Majesteit aldaar eenige dagen denkt door te brengen.

— De *Constitutionnel*, die onder de ministeriele dagbladen van Parijs het meest als een tolk van het keizerlijke gouvernement geldt, behelst in zijn nommer van gisteren het volgende hoofdartikel: » De door den Keizer thans aan ons land geschonken hervormingen veranderen den aard onzer staatsinstellingen niet; zij hebben alleen ten doel derzelver inrigting te volmaken. De doorluchtige maker der constitutie van 1852 had in derzelver aanhef die verbeteringen vooraf aangekondigd door dit gezegde van den stichter zijner dynastie te herinneren:

» » Eene staatsregeling is het werk van den tijd; men kan daarin niet » » te veel ruimte voor verbeteringen laten." "

» Het ver vooruitziende hoofd, hetwelk alzoo de noodzakelijkheid dier verbeteringen in beginsel had vastgesteld, brengt ze thans in uitvoering. Het is een vrije en grootsche stap, steunende op juiste ontwikkeling der beginselen; en de nu vastgestelde maatregelen zijn niet anders dan eene vrijgevige uitbreiding der regelen, welke door den wetgever van 1852 ter goeder trouw aan den toets der ondervinding zijn onderworpen.

» De Keizer heeft geoordeeld dat de ondervinding daaromtrent duidelijk genoeg uitspraak had gedaan. Lettende op verschijnselen, welke aan de opmerkzaamheid van anderen zouden kunnen ontgaan, heeft hij begrepen, dat de, toch zoo krachtige, werking der groote staatsligchamen in de door hem gestichte staatshuishouding niet duidelijk genoeg voor het oog der natie uitkwam. Hij heeft gewild, dat de zoo nuttige medewerking van den Senaat en van het Wetgevend Ligchaam vrijer zou zijn, opdat zij beter zou worden gewaardeerd en opdat in den grooten toestel, door de constitutie geschapen ten einde toezigt zonder strijd te hebben, al de raderen krachtiger tot Frankrijks grootheid en welvaart zouden kunnen medewerken.

» Immers bij de toepassing waren zekere gebrekkige zijden van den nu veranderden staat van zaken aan het licht gekomen. Er waren voor het gouvernement geene middelen genoeg om zijn gevoelen aan den dag te leggen en het gevoelen der natie te leeren kennen. De beraadslagingen in de Kamers waren ontegenzeggelijk zeer degelijk en soms schitterend; doch zij werden door al te naauwe beperkingen belemmerd. De politieke strekking, welke in eene Fransche vergadering nooit kan worden gesmoord, deed zich niet anders dan onregelmatig en schier als een artikel van sluikhandel voor; bij gebrek van eene klep verdween zij door reten.

» Die scheeve houding was voor den Senaat en het Wetgevend Ligchaam pijnlijk. Het gouvernement zelf kon daarbij niets winnen; dikwerf binnen en buiten 's lands belasterd wordende, had het geene gelegenheid om zich met nadruk te verdedigen; en wanneer het in de vergaderzaal der wetgevende magt zijne stem verhief, drong deze naauwlijks tot de natie door.

» In dezen staat van zaken zal, gelooven wij, eene gelukkige wijziging worden gebragt door de nieuwe bepalingen, welke de Keizer noodig en tijdig geacht heeft te maken. Voortaan zullen de kamers en het gouvernement zich bij de behandeling van het adres onbelemmerd over al de binnen- en buitenlandsche aangelegenheden kunnen verklaren; en deze beraadslagingen zullen, door de getrouwe mededeeling in de dagbladen, onder het publiek ten volle bekend worden. Het regt van amendement zal in ernst worden uitgeoefend met behoud der waarborgen, welke in het onderzoek en de beslissing van den staatsraad gelegen zijn.

» Dat zijn wel zekerlijk de vereischten voor het repraesentative regeringsstelsel.

» Tusschen het repraesentative regeringsstelsel, hetwelk door die maatregelen bij ons in volle kracht wordt hersteld, en het parlementaire regeringsstelsel, hetwelk op de twee revolutien van 1830 en 1848 uitliep, is even veel verschil als tusschen toezigt en strijd, tusschen eene regering welke voorgelicht, en eene welke onder een juk gehouden wordt.

» Onder het tegenwoordige regeringsstelsel dekt de Keizer zich niet met eene enkel in naam bestaande onverantwoordelijkheid, welke niet anders dan eene vermomde slavernij zijn zou; zijne ministers zijn zijne dienaren; *hij* benoemt ze, in plaats van ze zich te laten opdringen; zijn bestuur is onafhankelijk, om krachtig te blijven; zijne staatkunde is niet afhankelijk van eene verklaring van wantrouwen; zij doet zich kennen zonder zich ondergeschikt te maken; zij handelt alleen in overeenstemming met het gevoelen der natie.

» Om deze uiting van denkbeelden zoo opregt mogelijk te maken, diende er eene schikking te worden gevonden, welke, zonder het uitvoerend gezag voor de kamers te doen optreden, evenwel aan het gouvernement gelegenheid gaf om er zijne stem met nadruk te doen hooren.

» Door de constitutie van 1852 is wijsselijk een staatsligchaam daargesteld om als tusschenpersoon te dienen en het gouvernement bij de wetgevende magt te vertegenwoordigen zonder die worstelstrijden, waaruit sedert zestig jaren zoo vele omwentelingen voortgekomen zijn, te weeg te brengen; dat staatslichaam is de staatsraad.

» Doch de leden van den staatsraad wonen den ministerraad niet bij; zij zijn volkomen in staat om de bijzondere wetten, welke zij ontworpen hebben, te behandelen; maar de politieke discussien kunnen zij niet voeren, dewijl de daartoe noodige gegevens hun ontbreken. Alleen de voorzitter dier vergadering, bekleed met den rang van minister, had dat voorregt. Maar zou *één* man, al spreekt hij ook met groot gezag, genoeg zijn voor beraadslagingen, welke noodwendig over zeer vele verschillende punten moeten loopen? Neen gewis.

» Er moeten dus ministers zonder portefeuille zijn, welke in de daad de woordvoerende ministers zijn zullen; zij zullen de kabinetsvergaderingen bijwonen; de groote aangelegenheden zullen voor hun oog te berde gebragt en verder behandeld worden; zij zullen alzoo altijd in staat zijn om de Kamers in te lichten omtrent de stappen der regering, dewijl zij daaraan zelven aandeel zullen hebben gehad; zij zullen voor den Senaat en het Wetgevend Ligchaam 's Keizers staatkunde ontvouwen zonder de verantwoordelijkheid te verplaatsen; zij zullen het gouvernement verdedigen, zonder de achtbaarheid of kracht der administratie te verminderen.

» Zij ontleenen alzoo aan de staatsmannen van de parlementaire huishouding de strijdhaftige rol, welke de welsprekendheid deed zegepralen doch ten nadeele der staatsbelangen; en zij zullen aan de mannen welke handelen, en niet spreken, gelegenheid geven om zich geheel aan de belangen der administratie te wijden.

» Eene zoo belangrijke taak zal natuurlijk opgedragen worden aan de mannen, welke in onze wetgevende vergaderingen en in de behandeling van gewigtige aangelegenheden het regt hebben verworven om zich door de publieke opinie van Europa te doen hooren; en wij kennen geene taak, welke meer tot eer van het talent en de vaderlandsliefde kan strekken.

» Door deze bepalingen, te zamen genomen, wordt de constitutie van 1852 niet gewijzigd, maar ontvangt zij, in tegendeel, eene nieuwe bekrachtiging. Door voortgaande volmaking vatten de instellingen wortel in de zeden van een groot volk. Voor de eerste maal welligt grijpt thans eene hervorming plaats zonder door de natie verwacht te zijn. Wij waren in volle veiligheid; er heerschte tevredenheid in ons land; en ware er door de natie iets gevraagd, het zou zekerlijk niet zoo veel geweest zijn, als zij nu heeft ontvangen. Doch de Keizer was moeijelijker tevreden te stellen, dan de publieke opinie; hij hield een wakend oog op de door hem gestichte instellingen; en hij doet thans hare kracht uitkomen door het wegruimen der slagboomen waardoor zij aanvankelijk moesten beschut worden.

» De vooruitgang welke op die wijze tot stand komt is de beste en de vruchtbaarste; verbeteringen welke door de politieke opinie aan de regering worden opgedrongen, zijn maar al te dikwerf bewilligingen zon-

der vrucht, maar niet zonder gevaar. Wanneer een gouvernement de publieke opinie met verbeteringen voorkomt, wint het daardoor aan kracht, want zoo behoudt het niet alleen maar verhoogt het de eer van voort te gaan en te leiden.

» Men heeft te regt vermoed, dat deze uitbreiding der vrijheid voor de beraadslagingen der wetgevende magt ook voor de drukpers gelukkige gevolgen zou hebben. Het was altijd onze wensch, dat het terrein voor de beschouwingen der dagbladen uitgebreid kon worden; en wij gelooven dat onder de bestaande wetgeving, wanneer zij bij voortduring met wijsheid en gematigdheid toegepast wordt, de drukpers hare onafhankelijkheid meer verzekerd en hare rol grooter zal zien.

» Met het oog op den staat van zaken, dien wij intreden, neemt onze gerustheid toe. Frankrijk zal geen misbruik maken van de bewilligingen, welke aan hetzelve nu zoo edelhartig zijn gedaan. Het is door de beproevingen rijp geworden. Door den partijstrijd afkeerig geworden zijnde van de parlementaire staatshuishouding, ziet het thans de waarborgen van eene vrije regering terug keeren door den heilrijken invloed en de regelmatige werking van het beginsel van overheidsgezag.

» Het keizerrijk verandert zijne bestemming niet, maar vervult ze. Het heeft de orde hersteld toen deze gevaar liep; het vestigt de vrijheid voor dat deze geëischt wordt.

» Zoo handelen de regeringen, wanneer zij kracht genoeg hebben om [illegible] genoeg [illegible]ond en de bevestiging van den vrede te wenschen."

ITALIE.

Twee ministeriele dagbladen van Parijs, *le Patrie* en *le Pays*, berigten dat in de aanstaande zitting van het Italiaansche parlement door de heethoofdige partij waarschijnlijk een voorstel zal worden gedaan strekkende om Venetie gewapenderhand aan Oostenrijks heerschappij te onttrekken. Zij voegen daarbij, dat zulk een voorstel waarschijnlijk door het parlement zou worden aangenomen, dat het gouvernement aan zoodanigen aandrang bezwaarlijk zou kunnen of willen wederstaan, en dat men uit dien hoofde te Turyn tegen het voorjaar eenen oorlog met Oostenrijk verwacht.

— Den 22sten is een Pruissisch stoomschip van Gaëta te Civita Vecchia aangekomen, aan boord hebbende den pauselijken nuntius en de gezanten van Oostenrijk, Pruissen, Rusland en Saksen, zijnde geen ander diplomaat dan de gezant van Spanje te Gaëta bij Koning Frans gebleven.

— Volgens de jongste dagbladen en brieven uit Napels was de staat der zaken aldaar nog geenszins zoo als de voorstanders van Italie's eenheid zouden wenschen. Ook door den Napelschen berigtgever der Londensche *Morning Post* wordt dat erkend. » De aanhechtingen aan Sardinie, welke in Midden-Italie hebben plaats gegrepen — zoo zegt hij in een schrijven van den 19den dezer — kwamen met kalmte tot stand en gingen gepaard met ware geestdrift voor Italie's vereeniging onder de regering van Koning Victor Emanuel. De aanhechting van Napels maakt in dit opzigt een pijnlijk contrast met het overige van Italie uit. Doch de stadhouder Farini en zijn kabinet handelen met loffelijke kracht, en zij zullen, naar ik hoop en vertrouw, de moeijelijkheden te boven komen. Napels gaat zijne stoffelijke en zedelijke ontwikkeling te gemoet, maar de bevolking zal waarschijnlijk meer belasting moeten betalen dan onder de voormalige orde van zaken."

— In Napels schijnt niet de geheele geestelijkheid tot de tegenstanders der nieuwe regering te behooren. Althans wordt in een schrijven uit Napels van den 20sten dezer, bij den Parijschen *Constitutionnel* ontvangen, gezegd dat den vorigen dag eene schare van wel honderd priesters met de Italiaansche vlag en onder den kreet: leve Victor Emanuel! door de voornaamste straten der hoofdstad getrokken was. De bisschop van Ischia heeft zich dezer dagen openlijk voor Koning Victor Emanuel verklaard.

ENGELAND.

De jongste berigten uit China schijnen bij de Engelsche even min als bij de Fransche bewindslieden het vertrouwen op den spoedigen en goeden afloop der Chinesche expeditie geschokt te hebben. De *Morning Post* althans zegt in haar nommer van eergisteren: » De jongste berigten uit het hoofdkwartier der geallieerden, op acht mijlen afstands van Peking, moeten als zeer gunstig beschouwd worden; en het lijdt bij ons weinig twijfel, dat de gevechten van 18 en 21 September, waarin de Tartaarsche ruiterij geslagen is, weldra ernstig gemeende vredesonderhandelingen en het einde van den oorlog zullen ten gevolge hebben.

» Ongetwijfeld zullen de geallieerden den zoo voorspoedigen krijgstogt met kracht en zonder tijdverlies voortzetten. Tijd is het, waarop het aldaar bovenal aankomt. Tusschen den 23sten September, den dag der laatste voorspoedige ontmoeting, waarvan wij berigt hebben, en den 23sten October zou er ruimschoots gelegenheid zijn om veel uit te rigten. Doch alles moet vóór den winter worden afgedaan; want in den winter is in Noord-China de temperatuur laag, de kanalen bevroren, en de Leoteng-baai alsmede de golf van Pe-tschili onstuimig en moeijelijk te bevaren. Dit is aan den Keizer en zijne mandarijnen zeer wel bekend, en daarom trachten beiden de zaken slepend te houden en tijd te winnen. Doch indien de gevolmagtigden koen en vastberaden zijn, zullen de sluwheden der Chinezen worden verijdeld."

BELGIE.

In de vorige zitting der wetgevende kamers van Belgie is, gelijk men zich herinneren zal, door liberale leden in de Kamer van Vertegenwoordigers op eene herziening der kieswet aangedrongen, met het doel om bedriegelijke handelingen bij de verkiezingen te weren en inzonderheid om de kiezers aan plaatselijken invloed en aan het toezigt der geestelijkheid te onttrekken; tot dit laatste doel werd bepaaldelijk voorgesteld, de kiezers voortaan niet meer gemeentesgewijze te laten stemmen, maar naar eene alphabetische lijst, bevattende de kiezers van al de gemeenten van het kiesdistrict.

Deze toen onafgedaan gebleven zaak is bij de opening der tegenwoordige zitting door liberale leden op nieuw ter sprake gebragt. In de zitting der Kamer van gisteren is door de ministers verklaard, dat de regering, om den wille der eendragt onder de natie, welke zij in Europa's tegenwoordige gesteldheid dubbel noodig achtte, ongezind was om dat verbitterende geschilpunt in behandeling te brengen of eene voordragt tot invoering der alphabetische stemuitbrenging te doen, maar dat zij misschien nog tegen het einde der zitting wetsbepalingen tot wering van zekere bij de verkiezingen ingeslopen bedriegerijen zou voordragen.

Men verwacht nu van den kant der warme liberalen een voorstel, strekkende om de alphabetische stemuitbrenging op nieuw tot een voorwerp van beraadslaging bij de Kamer te maken.

NASCHRIFT.

LONDEN, 29 November. De Bank heeft haar disconto weder tot 5 ten honderd verlaagd.

De graaf Apponyi, tot dus verre gevolmagtigd minister van Oostenrijk bij ons hof, is tot den rang van ambassadeur verheven.

PARIJS, 29 November. De *Moniteur* maakt de rapporten bekend, die van den generaal Montauban, bevelhebber der Fransche troepen in China, ontvangen zijn. Daaruit blijkt dat de krijgsgevangen Franschen en Engelschen naar Peking gebragt zijn en er goed behandeld worden. Onder de Franschen, die in krijgsgevangenschap geraakt zijn, bevindt zich de kolonel Grandchamps.

WEENEN, 29 November. De *Wiener Zeitung* berigt dat de Oostenrijksche gezant te Londen, de graaf Apponyi, tot ambassadeur aldaar benoemd is. De rijksraad graaf Wolkenstein is tot gouverneur van Tyrol benoemd.

TURYN, 28 November. De Toscaansche *Monitore* berigt dat een veertigtal vrijwilligers uit het hertogdom Castro de stad Acquapendente overrompeld en aldaar de pauselijke gendarmes ontwapend hebben. De pauselijke gouverneur is daarbij omgekomen.

Een berigt uit Napels van den 27sten houdt in, dat 1800 man van Garibaldi's ontslagen benden naar Genua ingescheept zijn. Den volgenden dag zou een gelijk getal naar Genua worden vervoerd. De generaal Sirtori had bij eene dagorder de officieren en soldaten van het Zuid-Italiaansche leger aangemaand om zich van demonstratien te onthouden.

MARSEILLE, 29 November. Uit Konstantinopel zijn berigten van den 21sten ontvangen. De bevolking van Bosnie had verzocht dat ook in die provincie naar de bestaande misbruiken onderzoek mogt worden gedaan, even als in andere gewesten door den grootvesier geschied was. De Porte zou een buitengewonen commissaris derwaarts zenden. Naar Syrie zendt de Porte voortdurend leeftogt en geneesmiddelen.

KONSTANTINOPEL, 21 November. (Reuters agentschap). De stukken betreffende de te sluiten leening zijn door de Porte onderteekend en naar Parijs verzonden. Hier twijfelt men algemeen aan het tot stand komen der leening.

MADRID, 27 November. De quaestie betrekkelijk de grensscheiding bij Ceuta is definitief geregeld overeenkomstig het vredesverdrag.

De Cortes hebben na zeer levendige discussien een jaargeld ten behoeve van den Infant Don Sebastian toegestaan.

BREMEN, 29 November. De op den 20sten September jl. gesloten handelsovereenkomst tusschen de Hanzesteden en Sardinie, strekkende tot uitbreiding der bestaande betrekkingen, is dezer dagen geratificeerd.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'SGRAVENHAGE, *den 29sten November* 1860.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn aangevangen de beraadslagingen over het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1861 (*Departement van Binnenlandsche Zaken*).

De heer Dirks bragt ter sprake een niet in de afdeelingen behandeld onderwerp. Het betrof de wijziging en aanvulling der kieswet van 1850. Hij had twee redenen tot het opperen van dat denkbeeld; vooreerst de wijze van zamenstelling der wet; ten tweede de ondervinding van de werking der wet, ook met betrekking tot hetgeen met hem zelven onlangs is voorgevallen. Die kieswet moest men zeggen met eenige overhaasting te zijn afgedaan; in 1855 was voorgesteld de tabel tot regeling der kiesdistricten nader te herzien en sommige punten in de wet zelve te verbeteren en verduidelijken; voornamelijk was dit het geval met artt. 2, 14 en 23; het daartoe strekkende wets-ontwerp was echter niet afgedaan. In 1856 was nader een voorstel gedaan tot herziening der tabel; met betrekking tot verdere wijzigingen was nader niets ingediend. Wat betrof de werking der wet, zoo achtte hij eene verbetering van kapitale punten noodig. De eerste was deze dat nu, na de goedkeuring eener verkiezing in het betrokken kiesdistrict, daartegen met eenvoudig request door kiezers bij deze Kamer kon worden opgekomen, hetgeen tot vernietiging der verkiezing kon leiden. Wat met hem was gebeurd kon ook bij tweejarige aftreding van vele leden plaats hebben, hetgeen moeijelijkheden zou moeten aanbrengen. Een tweede punt raakte het regt van herstemming, dat zijns inziens niet goed geregeld was. Die voorbeelden kwamen hem voldoende voor ten betooge van de wenschelijkheid van het door hem ontwikkelde denkbeeld.

De heer Betz merkte op dat een der hoofdgebreken van de Staatsbegrooting en van dit hoofdstuk in het bijzonder was de uitzettende kracht der uitgaven. Het standpunt ter beoordeeling van de begrooting moest dit zijn, dat men in het oog moest houden dat onze finantien zich eenigzins op een keerpunt bevonden. Bij den welstand onzer finantien vermeerderde weelde, en naar mate de renten verminderden, vermeerderden de uitgaven. Met 1861 zou er van amortisatie van schuld geen sprake meer zijn, in verband met de noodige uitgaven voor openbare werken. In beginsel was hij daar niet tegen; maar alles moet zijne grenzen hebben; er moest zuinigheid in acht genomen worden, en dit te meer omdat het correctief, vermindering van renten, zou ophouden. Zuinigheid moest men alzoo betrachten, geen beknibbeling, noch schrielheid, maar weelde vermijden, en het algemeen belang alleen bevorderlijk zijn. Dit standpunt van beoordeeling innemende, zag hij dat het eindcijfer van dit hoofdstuk ruim vier ton hooger dan dat van de loopende begrooting was, de uitgaven voor spoorwegen daarbuiten gerekend. Daartegen was bedenking gerezen, en toch waren op sommige punten nog meer aanvragen van de zijde der Regering gedaan. De splitsing in buitengewone en gewone uitgaven wilde hij niet in aanmerking nemen. Tegen de verhooging in het algemeen kwam hij op, omdat de spoorwegwet eerlijk moest worden uitgevoerd; nog andere belangrijke

werken zouden kunnen ondernomen worden. Voor het overige moest niet dan het noodzakelijke uitgegeven worden; een denkbeeld waarin de Regering scheen te deelen. Die leer was echter in het Vde hoofdstuk niet in praktijk gebragt, en vooral in dit jaar. In alle rigtingen werden de uitgaven opgevoerd; dit was blijkbaar uit het aantal subsidien; een reeds zoo ruim betreden terrein, dat men hieraan geene uitbreiding meer moest geven; ook heerschte er weelde bij nieuw ingevoerde instellingen, bijv. bij den raad van toezigt op de spoorwegen, in verband waarmede voor het personeel bij het Departement nog eene aanzienlijke som tot vermeerdering aangevraagd werd, waaromtrent hij zich niet genoegzaam ingelicht achtte; ook wees hij op de sommen aangevraagd tot verbouwingen van sommige localen. Dit een en ander kwam hem voor te leiden tot de conclusie als of er bij het Departement zekere stelselloosheid heerschte ten opzigte van de zaak der spoorwegen, en overdaad bij andere door hem aangegeven punten. Door amendementen, meende hij, kon in het zuinig beheer in het algemeen voorzien worden.

De heer Thorbecke zag ook met verlangen nadere verklaringen van den Minister te gemoet. Thans wilde hij alleen in algemeene beschouwingen treden; in de eerste plaats wees hij op eene uitdrukking in de Memorie van Beantwoording in antwoord op de opmerking in het Voorloopig Verslag betreffende de vergelijking van het nu voorgedragen cijfer met dat van 1850 en 1851. De Minister had opgemerkt dat door latere verhooging het cijfer van 1850 en 1851 merkelijk verhoogd was. Die voorstelling achtte hij onjuist te wezen; slechts ééne verhooging had er plaats gehad voor het fonds voor de droogmaking van het Haarlemmermeer, eene uitgave die men had moeten aftrekken even als men nu de uitgaven voor de spoorwegen ter zijde liet; terwijl die verhooging volstrekt noodig was geworden. Een tweede punt dat hij besprak waren de maatregelen van algemeen bestuur, in zooverre ze strafverordeningen bevatten, die hij noodig keurde te herzien, in verband met de uitbreiding van de competentie van de kantonregters; hij wees hierbij op den inhoud van de bestaande verordeningen omtrent den ijk. Een derde punt betrof een punt van uitvoering van de kieswet, dat de heer Dirks reeds had ter sprake gebragt; daaromtrent beval hij waakzaamheid aan ten aanzien van het stempelen van de stembriefjes met het zegel der gemeenten, van de hoofdplaats en van het onderkiesdistrict: dit scheen niet overal naar behooren te geschieden. De kieswet onderstelt te regt dat elke gemeente bezitte een zegel, in overeenstemming met de wet van 1818. Zoo de zegels ontbreken dan zijn de stembriefjes van onwaarde; een wenk van den Minister meende hij niet overbodig te zijn. Daarbij beval hij eene andere waakzaamheid aan den Minister, herinnerende hij het gebeurde met de verkiezing van een lid voor de hoofdstad laatstleden zomer, welke volgens hetgeen verhaald was aan het Hoofd van den Staat onaangenaam zou geweest zijn, om welke reden aan een hoofdambtenaar in de hoofdstad een brief zou geschreven zijn, die, ter kennisse van den betrokkene gebragt, dezen zou genoopt hebben zich terug te trekken. Uit het later gebeurde met den belanghebbende was genoegzaam gebleken dat het gerucht zelf eene onwaarheid was geweest. Ware dit het geval niet geweest dan zou de verkiezing aldus belemmerd zijn geworden en pogingen aangewend om Zijne Majesteit in het verkiezingswerk te betrekken.

De heer Mackay kon zich met de beschouwingen van den heer Betz omtrent de wijze van huishouding van den Staat niet vereenigen. Indien men zich strikt hield aan het denkbeeld van alleen het volstrekt noodige te doen, zou het stelsel van subsidien geheel vervallen, en het geven van zoodanigen onderstand ten nadeele van den Staat en van het algemeen belang werkelijk inkrimpen, terwijl uit het verleenen daarvan groote voordeelen zouden kunnen ontstaan. Tot ontwikkeling van nijverheid enz. moesten werken ondernomen worden, die men om het begrip van zich te houden aan het strikt noodzakelijke, niet te zeer op den achtergrond moest stellen.

De heer van Zuylen van Nyevelt vereenigde zich daarentegen met de denkbeelden van den heer Betz. Na de aanneming der spoorwegwet had hij eene gereduceerde begrooting van het hoofdstuk verwacht. Daarentegen is die begrooting nu een half millioen hooger. Het tegendeel had hij gewacht, omdat de Minister van Finantien vroeger als lid der Kamer tegen het hoofdstuk van Binnenlandsche Zaken gestemd was geweest, omdat hij de gedane voorstellen te duur vond. Alles wat kon moest nu ingekrompen worden. Hij zou zich gaarne vereenigen met alle amendementen, die er toe leiden zouden posten weg te nemen, die niet volstrekt noodig waren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken wees op het hoofdbeklag tegen hem ingebragt, dat hij te duur was: dat in de begrooting van het hoofdstuk eene uitzettende kracht werd aangetroffen. Hij erkende, dat de begrooting hooger was, maar hij had daarom niet het voornemen, de begrooting uit te zetten. De uitzetting kon plaats hebben om de noodzakelijkheid; en nu moest men nagaan of het voorgedragene in het algemeen belang kon verminderd worden. In 1850 had de toenmalige Minister van Binnenlandsche Zaken niet geschroomd te verklaren, dat hij duur was, maar dat de gedane voorstellen noodig waren. De gedane voorstellen waren thans een gevolg van den tegenwoordigen toestand. Alles was duurder geworden, eene bijzonderheid van invloed op de aanschaffing van materialen en op arbeidsloonen. Ook moest men in het oog houden de tegenwoordige eischen, vrij wat verschillende van vroegere; die eischen waren steeds stijgend; vroeger waren er geene voldoende communicatiemiddelen: deze bestonden nu en moesten onderhouden worden; onkosten voor het telegraaphnet werden vereischt en wat dies meer zij. Naar mate de ontwikkeling en beschaving voortgingen, klommen de eischen, die men voor weinig wilde verwezenlijken; hetgeen niet kon geschieden. Ook was de begrooting nu hooger wegens vroegere verzuimen; vroeger bepaalde men zich tot het strikt noodzakelijke, en had nagegaan of men sommige uitgaven niet kon uitstellen. Ware hij in dien tijd Minister geweest, mogelijk had hij hetzelfde gedaan wegens eene voorzigtige staatkunde. Maar de gevolgen der spaarzaamheid moeten nu met meerder geld vergoed worden; hij wees bijv. op de gebouwen op het Binnenhof, dat van den Hoogen Raad, de zoogenaamde Loterijzaal; daaromtrent men nu zou moeten beslissen of zij zou blijven bestaan of tot puin vervallen; wil men dit laatste, dan kan men f 75 000 besparen, maar dan is ook het monument vernietigd; hij wees verder op sommige ministerien, de Rekenkamer, enz. Had men vroeger tijdig deze alle hersteld, dan zou deze begrooting ontheven zijn van de gevolgen van vroeger verzuim. Deze waren de gronden waarop de begrooting rustte. Hij kon niet deelen in het gevoelen als of men nu te veel uitgaf; de door den heer Betz ontwikkelde denkbeelden mogt hij dan ook niet ondersteunen. Schulddelging was niet geheel uitgesloten; wel zou men nu daartoe niet zoo veel meer als vroeger kunnen besteden, maar de voordeelen van de daarstelling van spoorwegen zouden de nadeelen van gemis van renteverimindering ruimschoots vergoeden. De behandeling der begrooting zou doen zien, dat hij alleen in het algemeen belang, en niet tot bevoordeeling van localiteiten, zijne begrooting had opgesteld.

Overgaande tot de bijzondere bedenkingen, die ingebragt waren, beantwoordde hij eerst die van den heer Thorbecke. Hij erkende, dat het oorspronkelijk cijfer der begrooting van 1850 lager was, maar bij eene vergelijking van begrootingen moest het cijfer nagegaan worden, gelijk dit later vermeerderd was. Niets zou gemakkelijker zijn, dan aanvankelijk lage ramingen voor te stellen; hij had nu alles op zijne begrooting gebragt wat hij noodig keurde, en het tegenwoordig voorgestelde cijfer had hij alleen vergeleken met het verhoogde cijfer in 1850.

Met betrekking tot de herziening van verordeningen gaf hij te kennen dat men met eene herziening van den ijk zich onledig hield.

Er was gewezen op de wenschelijkheid om de kieswet te wijzigen. Zag hij daarvan de behoefte, hij zou dit dadelijk doen, maar met organieke wetten moest dit alleen geschieden als dit gebiedend gevorderd werd. Het beklag omtrent het voorgevallene met den heer Dirks kon hij niet aannemen. Wilde men veranderen wat deze voorsloeg, dan zou de vrijheid van petitie ingekrompen, en art. 93 omtrent het onderzoek der geloofsbrieven gewijzigd moeten worden. De opmerking van het niet hehoorlijk stempelen der stembriefjes was volkomen juist: hij zou maatregelen nemen om die onnauwkeurigheid te doen ophouden. Nopens de verkiezing in de hoofdstad zeide hij dat daaromtrent wel geruchten waren verspreid geweest, maar dat dienaangaande noch aan hem, noch aan de Regering iets bekend was.

De Minister van Finantien zeide niet voornemens te zijn zich in de beraadslaging te mengen dan uit volstrekte noodzakelijkheid; ook nu zou hij dit niet doen terwijl hij door een der sprekers was aangevallen. Alleen hoopte hij dat er later voor hem gelegenheid zou bestaan met dezen nader te overwegen wat door beiden sedert 1849 was in het midden gebragt.

De heer Thorbecke verklaarde zich niet te kunnen vereenigen met de oplossing gegeven door den Minister omtrent de vergelijking van de begrooting van 1850 met de tegenwoordige. De verhoogde begrooting van dat jaar en de oorspronkelijke tegenwoordige konden niet met elkander vergeleken worden. Ook moest men in het oog houden om welke reden de begrooting van 1850 was verhoogd. Met betrekking tot het laatst aangevoerde punt verklaarde hij, dat het hem aangenaam geweest was de zoo stellige verzekering van den Minister te hebben uitgelokt.

De heer van Zuylen van Nyevelt kon niet aannemen het voorstel om met den Minister na te lezen wat beiden sedert 1849 hadden in het midden gebragt; maar hij kon de Vergadering wel uitnoodigen dat te doen met betrekking tot de rede van den Minister van Finantien door hem aangehaald.

De Minister van Binnenlandsche Zaken meende dat de deugdelijkheid zijner begrooting niet rijzen zou, door daarvan eenige posten af te nemen om die posten later door andere wetten te verhoogen. Zijne begrooting kon nog verhoogd moeten worden; maar dit meende hij dienaangaande te moeten zeggen, dat hij niet voornemens was met suppletoire begrootingen te komen, dan in volstrekte noodzakelijkheid.

De heer Thorbecke beantwoordde den Minister omtrent de opmerking dat de begrootingen aanvankelijk alles moesten inhouden wat noodig was. Het feit omtrent de verhooging van 1850 deed genoeg zien, dat dit geschied was.

De Minister van Binnenlandsche Zaken was overtuigd dat op de begrooting voor 1850 alles gebragt was wat behoorde, maar de latere verhooging maakte daarvan een onderdeel uit.

De heer van Bosse vestigde de aandacht van den Minister van Binnenlandsche Zaken daarop, dat bij de administratie van den waterstaat en bij sommige afdeelingen van Binnenlandsche Zaken eene strekking was om van de gevulde schatkist zoo veel mogelijk voordeel te trekken; maar dat zij zich minder ijverig betoonden daar waar het gold de regten van Staat, met betrekking tot inkomsten waarop deze aanspraak kan maken, te doen gelden. Dat beweren steunde hij door de aanhaling van eenige bijzonderheden uit de begrooting.

De heer Olivier zeide even als de heer Betz te leur gesteld te zijn door de aanbieding dezer begrooting, waarin hij uitbreiding van uitgaven zag. Uit de Memorie van Beantwoording op dit hoofdstuk bleek dat die uitgaven aanmerkelijk vermeerderd waren en niet in verhouding stonden tot de bespaarde renten door amortisatie van schuld. Het antwoord van den Minister op de rede van den heer Betz bevredigde hem niet. De Minister had gewezen op het nut der voorgeslagen uitgaven; maar deze gingen de bestaande krachten te boven. De eischen van den tijd bragten de daarstelling van spoorwegen mede; na de aanneming dier wet moesten andere werken niet op den voorgrond gebragt worden. Achtereenvolgens nam hij de antwoorden des Ministers op de bedenkingen van den heer Betz op, en gaf te kennen van den Minister niet het betoog te hebben gehoord der noodzakelijkheid maar wel van het nut van vele uitgaven. Zuinigheid kwam hem voor niet in acht genomen, het stelsel van subsidie daarentegen uitgebreid te zijn, waaromtrent de aandrang steeds vermeerderde Vele onderwerpen, waarvoor subsidien verleend zouden worden, waren wel nuttig; maar de noodzakelijkheid niet bewezen. Bij de afhankelijkheid van de Oost-Indische baten moest men met voorzigtigheid te werk gaan, ten einde de verwezenlijking der spoorwegwet niet in de waagschaal te stellen.

De heer van Eck zeide het meer met den heer Mackay eens te zijn. Men had de uitbreiding bestreden omtrent posten, waarvan wel het nut, maar niet de dadelijke noodzakelijkheid gebleken was, en zulks in het belang der uitvoering van de spoorwegwet. Hij voor zich zeide niet voor het doen van uitgaven terug te deinzen, die in het algemeen belang voordeelen zouden bezorgen. Het stelsel van subsidien wenschte hij om die reden eerder uitgebreid te zien. Wat hem betrof, hij zag de toekomst der finantien niet zoo donker in, geloovende hij, dat behoudens onverhoopte omstandigheden, op aanzienlijke overschotten zou kunnen gerekend worden.

Met betrekking tot de verkiezing in de hoofdstad, deed hij nog opmerken dat het feit als zoodanig, waarop gewezen was, eigenlijk niet was erkend. Hij geloofde dat de Regering steeds moest waken dat de verkiezingen eerlijk plaats hadden. — Ten slotte wees hij op de wenschelijkheid om kleine gemeenten te vereenigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken kon niet toegeven dat bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken de neiging niet zou bestaan om de regten van den Staat te handhaven, gelijk de heer van Bosse

in een paar voorbeelden had aangetoond. De aangehaalde feiten waren hem nieuw: hij betwijfelde of deze niet bij het Departement van Finantien behoorden; de bijgebragte zaken zou hij onderzoeken, en daarnaar handelen. Den heer Olivier beantwoordende, vroeg hij of het oordeel over meerdere of mindere noodzakelijkheid niet iets geheel subjectiefs was; weelde heerschte bij het Departement van Binnenlandsche Zaken niet noch bouwmanie, gelijk deze had gezegd. De uitgaven voor het daarstellen van nieuwe gebouwen waren het gevolg van een vroeger door de Kamer genomen besluit. Wees de Kamer de uitgaven tot herstel der Loterijzaal af, aan haar de verantwoordelijkheid. Wel was men tegen het subsidiestelsel opgekomen, maar men had niet bewezen dat de voorgestelde subsidien niet behoorden verstrekt te worden.

Met den heer van Eck was hij van de wenschelijkheid der vereeniging van kleine gemeenten overtuigd, maar daarbij moest men niet te ver gaan, en de ineensmelting mogt niet altijd plaats hebben tegen den zin der gemeenten zelve.

De heer van Eck beantwoordde nog kortelijk den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarna de algemeene beraadslagingen werden gesloten.

Art. 1 werd daarop zonder beraadslagingen en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op art. 2, jaarwedden voor de ambtenaren enz., bij het departement, vroeg de heer Betz inlichtingen omtrent den post van f 10 000 op den toelichtenden staat voor uitbreiding van het personeel in verband met de som van f 300 000 voor personeel en opzigt bij de werken aangevraagd. Ten tweede wenschte hij nader beantwoord te hebben de opmerking op dat artikel in het Voorloopig Verslag gemaakt omtrent de meerdere of mindere werkzaamheid van de ambtenaren bij het Departement.

De heer Storm van 's Gravesande geloofde met den vorigen spreker dat de wijze waarop nu de behandeling der zaak van de spoorwegen scheen te zullen worden geregeld, tot grooten omslag zou leiden, hetgeen hij moest afkeuren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verdedigde de ambtenaren van zijn departement tegen de opmerkingen van den heer Betz. Het aantal ambtenaren was daarbij niet te groot; verleden jaar was dat getal vermeerderd om de behandeling der zaken van de kolonien van Veenhuizen en Ommerschans. Nu zou dat weder moeten geschieden om de zaak der spoorwegen, en dit was noodig. Het verband tusschen de commissie voor de spoorwegen en de creatie eener nieuwe afdeeling voor de spoorwegen niet gevat zijnde, gaf hij den werkkring der commissie op, die alleen een adviserend ligchaam was, terwijl de Minister als verantwoordelijk boven haar stond, en de ontvangen voorstellen bij zijn Departement deed onderzoeken. De zaken zouden aldus bespoedigd worden; de uitbreiding van het personeel was ook vereischt om de afdeeling comptabiliteit te versterken. De nieuwe afdeeling zou, behalve met de staatsspoorwegen, zich ook met het onderzoek van nieuw aangevraagde concessien en met de spoorwegen in het algemeen moeten belasten. De aangevraagde gelden waren in geenen deele te hoog. Het denkbeeld was van de zijde der Kamer geopperd of ook niet een nieuw departement voor openbare werken moest worden opgerigt. Dat achtte hij niet noodig: hij zou voor de uitbreiding zijner taak niet terugdeinzen, mits men hem de noodige middelen niet onthoude.

De heer Storm van 's Gravesande kon niet toegeven dat op de voorgestelde wijze de behandeling der zaken van de spoorwegen geene vertraging zou ondergaan. Eene kostbare en trage wijze van werken werd door het tweeledig onderzoek bevorderd.

De heer Betz zeide dat het betoog van den Minister hem ook niet overtuigend was voorgekomen; hij zag eene noodelooze complicatie van een en ander in, en stelde den Minister voor de zaak nader te overwegen.

De heer van Nispen van Sevenaer verdedigde den voorgedragen post, als noodig tot versterking van het personeel bij het departement. Dit punt was nu alleen ter sprake, het verdere zou bij art. 92 kunnen behandeld worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken gaf nog eenige ophelderingen omtrent de inrigting van de afdeeling waterstaat, die reeds nu door de opdragt aan den hoofdinspecteur van andere zaken, dan waarmede hij tot nu toe belast was, tot engelegenheden aanleiding gaf, zoodat versterking noodig was, tredende hij daarbij in eene nadere uiteenzetting van den werkkring van de reeds vroeger aangegevene commissie en van dien van de nieuw op te rigten afdeeling. Mogt het later blijken dat hij zonder uitbreiding de zaak schikken kon, hij zou van de gegeven magt geen gebruik maken.

Artikel 2 werd daarop zonder hoofdelijke stemming en de artt. 3 en 4 zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over de IIde afdeeling, kosten van het bestuur der provincien, sprak de heer Dirks, die de wenschelijkheid betoogde der verhooging van de jaarwedden van mindere ambtenaren, in verband met de vermeerdering van werkzaamheden. Die tractementen waren soms zeer gering en niet in verhouding tot den doorgebragten diensttijd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken ontkende niet de waarheid der bewering van karige bezoldiging der lagere ambtenaren in de provincien; dit had ook plaats bij de departementen van algemeen bestuur. Wilde men verbetering voor de eerste, de laatste zouden niet vergeten mogen worden. De klagt van den heer Dirks was echter niet geheel juist; vermeerdering van bezoldiging was niet voor sommige provincien geweigerd, bepaaldelijk niet voor Friesland, terwijl niet onopgemerkt mogt blijven, dat het werk der statistiek aan de griffien der provincien was afgenomen.

Daarna werden de artt. 5 tot 49 alle betreffende de IIde afdeeling zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over de IIIde afdeeling (*Nationale militie en schutterijen*) voerde niemand het woord, de artt. 50 en 51 werden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Bij de behandeling der IVde afdeeling (*Medische politie*) besprak de heer Westerhoff de zaak der wetgeving omtrent de uitoefening der geneeskunde. Hij wenschte de indiening dezer wetten uitgesteld te zien, en liever voorgedragen te hebben die betreffende de gezondheidspolitie, de uitoefening der veeartsenijkunde en wering der besmettelijke veeziekte. De noodzakelijkheid der daarstelling van deze wetten deed hij in eenige bijzonderheden uitkomen.

De heer Idzerda gaf als zijn gevoelen te kennen dat het wenschelijk was de wetten tot regeling van de uitoefening der geneeskunst weder in te dienen. Hij kon zich niet vereenigen met de meening van den vorigen spreker om die indiening voorloopig uit te stellen.

De heer Begram verschilde van gevoelen met den heer Westerhoff dat het vroeger ingediende wets-ontwerp omtrent de uitoefening der veeartsenijkunde en tot wering van de besmettelijke veeziekte gunstig zoude zijn opgenomen; dit kon hij niet toegeven, weshalve hij op de wederindiening van het wets-ontwerp niet kon aandringen. Ook kon hij zich niet vereenigen met het denkbeeld om eene wet in te brengen tot wering der besmetting van de longziekte; hij geloofde dat er andere middelen waren om de besmetting tegen te gaan.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verklaarde dat de laatste hand nog moest gelegd worden aan het onderzoek der wetten omtrent de uitoefening der geneeskunde; de gelegenheid had hem tot heden ontbroken om dit onderwerp af te doen; eenige stellige belofte kon hij dienaangaande niet geven. Hij verklaarde daarbij hoog belang te stellen in de uitoefening der veeartsenijkunde; mogt het blijken dat de regeling daarvan door middel van eene wet kon geschieden dan zou hij niet in gebreke blijven daaromtrent de noodige voorbereidende maatregelen te nemen.

De algemeene beraadslaging over de IVde afdeeling namen daarmede een einde, en werd alstoen besloten de verdere beraadslaging op morgen voort te zetten.

De Commissie voor de Verzoekschriften heeft in den aanvang der zitting, bij monde van den heer Mijer, eenige rapporten uitgebragt op in hare handen gestelde adressen, hebbende de Kamer zich met de voorgestelde conclusien vereenigd.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp betrekkelijk de nationale militie.

Aan het slot der zitting hebben de heeren Coel, Meylink en van Foreest nog op eenige adressen verslagen uitgebragt, met welker conclusien de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren. Gewassen.	In 24 uren. Gevallen.
29	Boven-Rhijn.	*Keulen*,	+ 38.91	+ 3.06	8 ure	0.04	„
28	Waal.	*Nijmegen*,	+ 8.90	+ 2.68	8 „	0.17	„
28	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 8.91	+ 2.00	8 „	0.16	„
28	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 9.43	+ 2.05	8 „	0.12	„
27		*Maastricht*, (brug)	+ 43.65	+ 0.85	8 „	„	0.07
27	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.65	„	8 „	„	0.08
28		*Grave*,	+ 6.78	+ 1.93	8 „	„	0.07
28	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.99	„	3 u. 0 m.	0.10	„
		Brielle L. W.	+ 0.60	„	10 u. 45 m.	„	0.01

Aan de gisteren ontvangen *Javasche Couranten* ontleenen wij nog het volgend kort overzigt van de verrigtingen der ingenieurs van het mijnwezen.

—*Sumatra's Westkust.* — *Padangsche bovenlanden.* De ingenieur der 3de klasse P. van Dijk begaf zich in de maand Julij van Padangpandjang naar Singkarah en Pasilian, ten einde den stand der werkzaamheden aldaar op te nemen en die gedurende zijne afwezigheid naar Benkoelen op te dragen aan den voorman J. Leblois.

Het tracé van den weg van Timboelon naar den Ombilin was gereed en werd bevonden 6200 Ned. el lang te zijn. Uit de teekening der opname bleek, dat de algemeene rigting van het tracé goed was, in aanmerking genomen, dat vele bogten, wegens het zeer bergachtige en ongelijke terrein, niet vermeden konden worden.

Inmiddels waren het waterrad met de as en het stampwerktuig, ten dienste van het onderzoek, te Padang-pandjang gereed gemaakt, zoo ook de hoofdbestanddeelen van den blaascilinder, waarvan nog eenige stukken in aanmaak waren.

Den 22sten Julij gaf de ingenieur van Dijk het beheer der werkzaamheden aan den voorman Leblois over en vertrok den 23sten over Padang naar Benkoelen, als lid eener commissie van onderzoek omtrent de vereischte middelen voor den aanleg van land- en waterwegen tot afvoer van steenkolen uit het binnenland van Benkoelen naar zee.

In de maand Augustus werd de weg tusschen Timboelon en den Ombilin over eene lengte van 1500 Ned. el, en het kanaal langs de Ombilin, ten dienste van het waterrad over eene lengte van 1400 Ned. el voltooid.

Wester-Afdeeling van Borneo. — De ingenieur der 2de klasse R. Everwijn hield zich gedurende de maand Augustus uitsluitend bezig met de werkzaamheden bij het riviertje Dajak of te Man-fo-pi.

Bij een voorloopig onderzoek werd bevonden, dat op de diepte van ongeveer 2,3 Ned. el beneden den beganen grond een loopende zandgrond voorkomt, die, zoo als later bleek, door de drukking van het water op de diepte van 3,5 Ned. el zoodanig was zamengepakt, dat het onmogelijk was met eene verstaalde staaf ijzer van omstreeks 0,02 Ned. el middellijn er in te dringen. Aanvankelijk werd, niet zonder reden, gedacht, dat men daar stuite op eene dunne en tamelijk harde zandsteenlaag, die op verschillende plaatsen in den omtrek den verweerden kleischiefer of kong overdekt. Dien tengevolge werd besloten om het bovenste gedeelte van den put te heijen met zwaar paalwerk, dat behoorlijk aaneengepakt en gegroefd werd, ten einde eene waterdigte dichting te verkrijgen. Dit werk werd in korten tijd met goed gevolg volbragt, doch toen men later den grond tusschen het heiwerk begon weg te werken, sprong water en zand als eene fontein naar boven. Nadat beiden gedeeltelijk waren uitgehoosd, peilde men nog 2 Ned. el zandgrond beneden de heipalen, zonder vasten grond te krijgen. Door den niet te overwinnenen toevloed van het water bleek toen, dat het onmogelijk was, om met de ten dienste staande hulpmiddelen den put door den lossen bovengrond te zinken.

Hierop besloot de ingenieur Everwijn eene nabij gelegen uitgraving, waaruit de Chinezen, 50 jaar geleden, bij het zoeken naar goud, koper hebben opgegraven, droog te leggen. Daartoe moest het riviertje Dajak worden verlegd, waarmede men onmiddelijk een aanvang maakte, zoodat het werk op het einde der maand bijna gereed was. Tevens werd eene vroegere Chinesche pagong (water-verzamelplaats) afgedamd, ten einde

een waterrad en daardoor een Chineschen ketting-molen in werking te kunnen brengen tot droogmaking van de hierboven bedoelde plaats.

De ongunstige weêrsgesteldheid bragt gedurende de laatste helft van Augustus eenige vertraging in de werkzaamheden. Voortdurende regen zette alle lage streken van Mandhor en ook de plaats, waar gewerkt werd, voor een groot gedeelte onder water.

Met het vorige nommer der *Staats-courant* zijn verzonden vel 80, 81 en 55 *Supplementblad* van het Bijblad II en vel 112 en 113 der Bijlagen.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De gewone Audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal aanstaanden Zaturdag, den 1sten December aanstaande, niet plaats hebben.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag den 4den December aanstaande geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 28sten November 1860.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Landsgebouwen.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 7den December 1860, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, in bijzijn van den Bouwmeester der Landsgebouwen, aan het locaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het bouwen van een Magazijn voor Geneesmiddelen, en andere localen, te 's Gravenhage, ten dienste van het Departement van Oorlog, met de leverantien van al de daarvoor vereischte materialen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland, te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende 10 dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Bouwmeester der Landsgebouwen W. N. Rose, en bij den Opzigter der Landsgebouwen W. L. van Zwet, beiden te 's Gravenhage, alwaar tevens op aanvrage de plans, opstand- en doorsneê-teekeningen verkrijgbaar zijn gesteld, tegen betaling van tien gulden; de detailteekeningen liggen tevens ter inzage bij den Opzigter van Zwet; de Gegadigden kunnen des verkiezende daarvan afschriften doen maken.

's Gravenhage, 25 October 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 3den December 1860, des voormiddags ten $11^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in het bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het maken van Rijzen-, Zink- en Bermwerken langs de oeverlijn der Nieuwe Merwede, vóór den Oostelijken Opslag, onder de gemeente Werkendam.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om tien ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck, te 's Gravenhage en bij den Ingenieur J. Dirks te Gorinchem.

's Gravenhage, 10 November 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Utrecht.*

AANBESTEDING.

Op Zaturdag, den 15den December 1860, des namiddags ten 2 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 8ste district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Utrecht, worden Aanbesteed:

het onderhouden van de Schipbrug, liggende over de rivier de Lek tusschen Vreeswijk en Vianen, met het groote of nieuwe en het kleine Veerhuis, de Noodhaven en verder alles wat tot de genoemde werken behoort; ingaande den 1sten Januarij 1861 en eindigende den 31sten December 1863.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Utrecht, te Utrecht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur en den Adspirant-ingenieur te Utrecht, en bij den Opzigter van der Harst, te Vreeswijk.

's Gravenhage, den 5den November 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de volgende bekendmaking der regering van *New South Wales*, als:

NIEUW ZUID WALES.

Oostkust van Australie. Lichttoren nabij Jervis' Baai.

Aan de kust van *Nieuw Zuid Wales* is een *witte steenen toren* gebouwd, op een voorgebergte, $2^1/_2$ Engelsche zeemijl *ten Zuiden* van den zuidelijken steilen oever der *Jervis' baai* (*Bowen-eiland*) gelegen en 2 mijlen *ten Noorden* van de vooruitstekende punt, bekend als *Kaap St. George*, op welken toren sedert den *1sten October* een licht ontstoken is.

De toren is 61 Engelsche voeten hoog en het brandpunt des lichts 224 voeten boven gewoon hoog water en zigtbaar van *Noord 27° O.*, *door het Oosten tot Zuid* 0° 40′ *W.*

Het is ook zigtbaar 19° 52′ verder *westwaarts*, over een schuin afloopenden heuvel, *ten zuiden* van den lichttoren gelegen, doch alleenlijk wanneer men zich op eenen aanzienlijken afstand van denzelve bevindt.

Het licht is *catoptriek*, van de *3de grootte* en *draaijend*, vertoonende, bij *tusschenpoozen van* 30 *seconden*, *beurtelings* een *rood*, *groen* en *wit licht*.

Het *witte* licht is bij helder weder van eene hoogte van 15 voet, op een afstand van 20 mijlen zigtbaar, terwijl het *groene* en *roode* licht op 15 mijlen afstand verdwijnt.

Het staat:

op 35° 9′ 15″ *Z. breedte*; en
» 150° 47′ 48″ *lengte Oost van Greenwich.*

Schepen, die uit het *Zuiden* komen, moeten dit licht *ten Zuiden* van den schuins afloopenden heuvel openhouden, in peiling *Noord* 20° 32′ *O.* Evenwel moet men zorg dragen bij het naderen der kaap *St. George* eene lage, gevaarlijke rotsachtige punt, waarop de zee breekt), binnen een afstand van 8 mijlen of daaromtrent, het licht *niet* in peiling *Noordwaarts* van *Noord* 10° *W.* te brengen, dewijl, wanneer een schip nabij het land is, *Zuid-Westwaarts* van deze peiling het licht gedeeltelijk, zoo niet geheel verduisterd wordt; doch *Oostwaarts* houdende, zal het langzamerhand zich openen en met de peiling *Noord* 25° *W.* of *N. N. W.* $^1/_4$ *W.* kan men het veilig op 1 à 2 mijlen afstand passeren.

Schepen uit het *Zuiden* komende, moeten altijd trachten dit licht te maken, ook om niet te vervallen in de diepe *bogt ten Westen der Kaap*, genaamd *Wrak-baai* (*Wreck Bay*).

Schepen uit het *Noorden* komende, moeten dit licht open brengen van *Krokodillen-hoofd*, in peiling *Zuid* 27° *W.*, en kunnen, wanneer zij het in het gezigt houden, veilig *ten Zuiden* passeren, één à twee mijlen van land sturende.

Schepen, die de *Jervis' baai* aandoen, alwaar zij eene goede en veilige ankerplaats met alle winden aantreffen, moeten het licht achter het *noordelijk einde* van *Bowen-eiland* brengen, in peiling *Zuid* $^1/_2$ *W.*

De kompasstreken op het miswijzend kompas. Afwijking 10° 15′ *Oost.*

's Gravenhage, den 2den November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Noorwegen.

Baak op Larsrif, nabij Oud Hellesund.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking van het Marine-Departement te *Christiania* de op *Larsrif*, nabij *Oud-Hellesund* geplaatste *baak*, zijnde eene *IJzerzuil* door de zee is vernield geworden.

's Gravenhage, den 19den November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

AANBESTEDING VAN LOODS-RINKELAARS.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, op Donderdag, den 20sten December aanstaande, aan het locaal van het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij inschrijving in één perceel en in het bijzijn der gegadigden, voor zoover zij mogten begeeren daarbij tegenwoordig te zijn, onder nadere goedkeuring, zal worden Aanbesteed:

het Bouwen en Leveren van drie Loods-rinkelaars, met Beschieting, Mastgestel, Tuig en Zeilen.

Bestek en Teekeningen, waarnaar deze Aanbesteding zal geschieden, liggen dagelijks (Zondagen uitgezonderd), van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 2 ure, ter kennisneming aan de Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, ter griffie van de Provinciale Gouvernementen, bij de Gemeentebesturen te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, zoomede bij de Inspecteurs over het Loodswezen te Willemsoord, te Hellevoetsluis en te Vlissingen.

Nadere inlichtingen verlangd wordende, zullen te bekomen zijn bij den Bouwkundige voor de dienst van het Loodswezen enz. aan het Departement van Marine, twee dagen voorafgaande aan den dag der Besteding.

De Biljetten van Inschrijving, op gezegeld papier geschreven en behoorlijk gesloten, zullen vóór of uiterlijk op den 20sten December aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij moeten worden bezorgd aan het Departement van Marine te 's Gravenhage. Zij moeten duidelijk den prijs bevatten, waarvoor de gegadigden genegen zijn de levering van drie zoodanige vaartuigen aan te nemen, als waarvan voor één de voorwaarden in het Bestek zijn omschreven; voorts de namen der inschrijvers en die van hunne borgen; met vermelding van hunne woonplaats, alles overeenkomstig art. 15 van het Bestek.

Biljetten op ongezegeld papier worden niet in aanmerking genomen.

's Gravenhage, den 29sten November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

AANBESTEDING VAN EEN LOODSKOTTER.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op Donderdag den 20sten December aanstaande, aan het locaal van het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij inschrijving en in het bijzijn der gegadigden, voor zoover zij mogten begeeren daarbij tegenwoordig te zijn, onder nadere goedkeuring, zal worden Aanbesteed:

het bouwen en leveren van een Loodskotter, met Beschieting en Mastgestel.

Het Bestek, waarnaar deze Aanbesteding zal geschieden, ligt dagelijks (Zondagen uitgezonderd), van des morgens ten tien tot des namiddags ten twee ure, ter kennisneming aan de Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, ter Griffie van de Provinciale Gouvernementen, bij de Gemeentebesturen te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, zoomede bij de Inspecteurs over het Loodswezen te Willemsoord, te Hellevoetsluis en te Vlissingen.

Van de teekening, in het Bestek vermeld, kan ter inzage worden genomen aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, ter Griffie van het Provinciaal Gouvernement te Groningen, bij den Inspecteur over het Loodswezen enz. te Vlissingen, en ten Kantore van de Commissarissen der loodsen te Harlingen, Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht.

Nadere inlichtingen, verlangd wordende, zullen te bekomen zijn bij den Bouwkundige voor de dienst van het Loodswezen enz. aan het Departement van Marine, twee dagen voorafgaande aan den dag der Besteding.

De Biljetten van Inschrijving, op gezegeld papier geschreven en behoorlijk gesloten, zullen vóór of uiterlijk op den 20sten December aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij moeten worden bezorgd aan het Departement van Marine te 's Gravenhage. Zij moeten duidelijk den prijs bevatten, waarvoor de gegadigden genegen zijn de levering van zoodanig Vaartuig aan te nemen, voorts de namen der inschrijvers, en die van hunne borgen, met vermelding van hunne woonplaats, alles overeenkomstig Art. 11 van het Bestek.

Biljetten op ongezegeld papier worden niet in aanmerking genomen.

's Gravenhage, den 29sten November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsy.

** De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant;

Gezien het door den Koning goedgekeurd besluit, dd. 16 Julij 1857, n°. 5, waarbij wordt vastgesteld het plan eener geldleening ad f 600,000, gewijzigd door het door den Koning goedgekeurd besluit der Staten, dd. 13 Julij 1859;

Hebben goedgevonden:

Het voorschreven plan ter kennis der belanghebbenden te brengen en wijders te bepalen:

a. een gedeelte, dier geldleening, ad f 50,000, wordt bij openbare inschrijving aan de meestbiedenden opengesteld tegen eene rente ad $4\frac{1}{2}$ ten honderd jaarlijks, benevens eene aflossing a pari van minstens 2 per cent per jaar van het kapitaal, overeenkomstig het voormeld plan;

b. de inschrijvingen geschieden voor zulk een aantal aandeelen, ieder van f 500, als men verlangt;

de inschrijvers voor twee aandeelen van f 500 zullen daarvoor des verkiezende kunnen bekomen, eene obligatie van f 1000, voorzien van twee nommers;

bij eventuele uitloting van een dezer nommers zal het er voor gehouden worden dat beide zijn uitgekomen en mitsdien de geheele schuldbrief a pari worden afgelost. Zij zullen mede de bevoegdheid hebben, tegen betaling der zegelkosten, ieder aandeel te doen splitsen in aandeelen van f 100, mits zij van een of ander bij de inschrijving hun verlangen te kennen geven.

c. voor zooverre de aanbiedingen aan Gedeputeerde Staten aannemelijk voorkomen, zal de hoogste bieder de aandeelen erlangen waarvoor hij heeft ingeschreven; daarop volgt degene die na hem het hoogste bod heeft gedaan, en zoo vervolgens;

d. indien door twee of meer der hoogst biedenden voor gelijken prijs meer is ingeschreven dan benoodigd is, zal het lot getrokken worden;

e. de biljetten van inschrijving zullen vóór of uiterlijk den 14den December 1860, des voormiddags ten elf ure, bij het collegie van Gedeputeerde Staten moeten zijn ingekomen. Op den omslag der biljetten zullen de woorden worden gesteld: „*Biljet van inschrijving voor de geldleening.*"

De opening daarvan zal ten gemelden ure in het openbaar plaats hebben;

f. binnen vier dagen na de opening der biljetten zal aan de belanghebbenden, waarvan de inschrijvingen geheel of gedeeltelijk zijn aangenomen, kennis worden gegeven;

g. de inschrijvers zijn gehouden het bedrag hunner inschrijvingen, voor zooverre die zijn aangenomen, vóór of uiterlijk op den 2den Januarij eerstkomende, over te storten ten kantore van een der arrondissements-betaalmeesters in deze provincie;

h. aan de bankiers, makelaars en commissionairs in effecten wordt voor het bedrag der aangenomen inschrijvingen, door hen bewerkstelligd, een vierde ten honderd toegekend;

i. de obligatien zullen zijn in blanco of op naam, volgens verklaring der inschrijvers, bij de deelneming te doen.

De rente zal ingaan den eersten Januarij 1861.

's Hertogenbosch, den 3den Augustus 1860.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Cooth.

NB. Zie het plan, medegedeeld in de *Staats-courant*, n°. 190.

VERPACHTING VAN TOLLEN

OP 'S RIJKS GROOTE WEGEN.

De Directeur der Registratie en Domeinen voor de provincien Noordholland en Utrecht, gevestigd te Amsterdam, maakt bij deze bekend, dat al de niet bij commissien in beheer zijnde tollen op 's Rijks groote wegen, gelegen in de provincien Noordholland en Utrecht, onder voorbehoud van nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Minister van Finantien, door de betrokken Ontvangers der Registratie en Domeinen zullen worden verpacht voor den tijd van drie jaren, ingaande te middernacht tusschen den 30sten April en den 1sten Mei 1861, en eindigende te middernacht tusschen den 30sten April en den 1sten Mei 1864, als:

a. door den ontvanger te Weesp, op Dingsdag den 18den December 1860, des voormiddags ten elf ure, in het logement de Roskam te Weesp, ten overstaan van den notaris D. van der Horst aldaar, de tollen tusschen Amsterdam en Naarden, benevens die in Duivendrecht en Abcoude;

b. door den ontvanger te Haarlem, op Maandag den 17den Decem- 1860, des voormiddags ten tien ure, ten Raadhuize der stad Haarlem, ten overstaan van den notaris mr. C. Gerlings aldaar, de overige Rijkstollen in Noordholland;

c. door den ontvanger te Utrecht, op Zaturdag den 15den December 1860, des voormiddags ten tien ure, in het Venduhuis van Notarissen te Utrecht, ten overstaan van den notaris mr. H. A. R. Vosmaer aldaar, de Rijkstollen in de provincie Utrecht.

De voorwaarden der drie verpachtingen, met de omschrijving van de door ieder der voormelde Ontvangers te verpachten tollen, liggen ter lezing aan de hôtels der Provinciale Gouvernementen te Haarlem en Utrecht, ten Raadhuize der gemeenten waaronder de tollen gelegen zijn, ter Directie van den Ondergeteekende in het Oost-Indisch Huis (Hoogstraat) te Amsterdam, aan de kantoren van de Ontvangers der Registratie en Domeinen te Amsterdam, Haarlem, Weesp, Zaandam, Alkmaar, Schagen, Helder, Utrecht, Amersfoort, Rhenen, Wijk bij Duurstede, IJsselstein, Loenen en Maarssen, en bij bovengemelde Notarissen.

Amsterdam, den 28sten November 1860.

De Directeur voornoemd,
Bachiene.

MARINE.

Openbare Herbesteding bij inschrijving, op Woensdag den 5den December 1860, des voormiddags ten 11 ure van:

het successivelijk weghalen van 's Rijks Werven en Drooge Dok te Vlissingen van al de gedurende het jaar 1861 voorkomende Mot en Krullen.

Volgens de gewijzigde voorwaarden, welke ter lezing liggen ten Burele van den Hoofdingenieur der Marine aldaar.

De inschrijvingsbiljetten zullen, op zegel en behoorlijk gesloten, uiterlijk op voorschreven dag en uur ter Griffie van de Directie der Marine te Vlissingen moeten bezorgd zijn.

Vlissingen, 20 November 1860.

De Directeur en Kommandant der Marine,
de Smit v. d. Broecke.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

** Door het gemeentebestuur van Groningen zal den 8sten December bij inschrijving worden Aanbesteed de levering van:

Perceel	I	37,000 Bazaltkeijen;
»	II	50,000 Cavakeijen;
»	III	12,000 Quenastkeijen.

(Zie *Groninger Courant* van 28 November 1860.)

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

** Aan Zijne Majesteit den Koning is vergunning verzocht voor *Willem Hendrik Schukking*, wonende te Groningen, om vóór zijnen geslachtsnaam dien van *van Voorst* te voeren en zich in den vervolge mitsdien te mogen noemen en schrijven *Willem Hendrik van Voorst Schukking.*

Geschiedende hiervan aankondiging ingevolge beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Justitie, de dato 19 October 1860, 2de afdeeling, n°. 94, genomen krachtens Zijner Majesteits appointement, de dato 25 September 1860, n°. 13.

EXTRACT-VONNIS.

Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Sneek, van den 4den November 1800 zestig, is ten verzoeke van den heer *Goslik Minnema Stellingwerff*, Logementhouder te Katwijk aan Zee, en van Mejuffers *Diederika Stellingwerff* en *Tetje Stellingwerff*, beiden meerderjarig, ongehuwd en zonder bedrijf, wonende te Sneek, verklaard, dat er opzigtelijk hunnen Broeder *Sjoerd Stellingwerff*, laatst woonachtig te Sneek, doch thans zonder bekend verblijf, Regtsvermoeden bestaat van Overlijden sedert den 25sten Februarij 1800 vier en vijftig, waarvan aankondiging geschiedt in voldoening van het voorschrift van art. 527 van het Burgerlijk Wetboek.

Voor Extract conform,
Mr. B. S. Stienstra, *Procureur.*

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Donderdag 29 November 1860.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. Werkelijke Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$62\frac{5}{8}$	$62\frac{3}{4}$	—
Dito dito	3	$75\frac{5}{16}$	—	—
Dito dito	4	$97\frac{5}{8}$	$97\frac{13}{16}$	$97\frac{13}{16}$
Handel-maatschappij		—	—	—
Spanje	$1\frac{3}{4}$	$40\frac{1}{4}$	—	—
Binnenlandsche	3	$47\frac{7}{16}$	$47\frac{1}{2}$	—
Portugal, oude	3	$45\frac{5}{16}$	$45\frac{7}{16}$	$45\frac{5}{16}$
Rusland, oude	5	$101\frac{7}{8}$	—	—
Nieuwe	5	—	—	—
Hope	4	—	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito, 5de serie	5	—	—	—
Dito, 6de serie	5	$96\frac{7}{8}$	$96\frac{9}{16}$	—
Leening 1860	$4\frac{1}{2}$	$69\frac{3}{4}$	—	—
Oostenrijk, Metalliek	5	$44\frac{9}{16}$	$44\frac{13}{16}$	$44\frac{3}{4}$
Dito	$2\frac{1}{2}$	$23\frac{7}{8}$	24	—
Zilveren	5	66	$66\frac{1}{8}$	—
Nationalen	5	$51\frac{5}{8}$	$51\frac{7}{8}$	—

Londen, Consols	$98\frac{5}{8}$	Antwerpen, Metalliek	$54\frac{3}{8}$
Spanje	—	Spanje	$40\frac{7}{8}$
Parijs, Fr. rente	70.25	Weenen, Metalliek	65.80
Spanje	$48\frac{3}{8}$	Wissel Londen	139.50

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.